

[Arne Larsen.]

ærede boligminister og af ærede ordførere har vi for øjeblikket forskellige former for ejendomsret til lejligheder: andelslejligheder, aktielejligheder, interessentlejligheder o. s. v., og det er sikkert rigtigt, at der her tiltrænges en videreudvikling, nye og fornuftigere former for andelsbevægelse, og det vil vi gerne medvirke til.

Forslagsstillerne siger, at tanken i den seneste tid i befolkningen er blevet mødt med stor interesse. Hvor stor interessen er, ved jeg ikke. Jeg tror, den er noget kølende, idet prisniveauet på udlejningslejligheder er så stærkt stigende, at folk med jævne indtægter ikke kan følge med, slet ikke har mulighed for blot at tænke på at erhverve sig ejendomsret til egen lejlighed.

I tider med et rimeligt forhold mellem udbud og efterspørgsel ville der måske være nogen fornuft i at overveje gennemførelsen af et system som det påtænkte, idet prisniveauet da ville have fundet et naturligt leje, og priserne på boliger ville være overkommelige; den jævne mand ville da have en mulighed for at erhverve en selvejerlejlighed, og systemet ville kunne fremme en sund og samfundsgavnlig opsparing. Som landet ligger nu, kan mit parti imidlertid ikke se, at denne tanke er så værdifuld. Hvis forslagsstillerne ville gå ind i et positivt arbejde for at billiggøre byggeriet, virkelig være med til at gennemføre sådanne foranstaltninger, at det, der skulle være en menneskeret, nemlig retten til egen bolig, blev respekteret og gennemført, da ville mit parti gerne være med i et positivt arbejde for at fremme denne sag, således at boliglovens § 1 virkelig kunne ske fyldest.

Der er imidlertid efter vor opfattelse nogle forudsætninger; som først bør opfyldes. Den første er, at renteniveauet bringes føleligt ned. Det er ganske urimeligt, at den effektive rente på byggelån i tredjeprioritetsinstitutterne nu nærmer sig 9 pct. Hvad det betyder for omkostningsniveauet, behøver jeg ikke at komme nærmere ind på.

Det andet problem, som vi ikke én, men mange gange har efterlyst en løsning på, er de formidable priser på byggegrunde. Det er snart galt alle steder, i hvert fald overalt, hvor der foregår en smule byudvikling. Vil man effektivt komme denne spekulation til livs, vil meget være nået.

For det tredje er der de hastigt stigende priser på byggematerialer, som også er med til at forhøje boligpriserne. Jeg tror ikke, det nytter at snakke så meget om længsling, for de sidst fremkomne tal viser, at det især er materialepriserne, der stiger hastigt.

For det fjerde må vi have en virkelig langsigtet plan inden for boligbyggeriet, hvor arbejdskraft og materialer og materiel udnyttes til 100 pct. og uden afbræk. Hvis disse krav blev opfyldt, ville der være chance for, at vi kunne vende tilbage til normale tilstande på boligmarkedet og komme bort fra det, det ærede medlem hr. Niels Matthiasen så træffende har karakteriseret som en politik, der hverken er skidt eller kanel.

Jeg har læst i pressen, og den højtærede boligminister og den ærede ordfører for socialdemokratiet var også inde på det, at spekulationen netop nu er ved at udfolde sig inden for et beslægtet område til det, vi i dag behandler. En andelslejlighed i en af lejerne nylig overtaget gammel ejendom i Gernersgade, hvor lejerne fik andelsbeviser på 500 kr., forsøges bortsjaket for 15.000 kr., altså en kurs på 3.000. En lejer stævner sin andelsboligforening, fordi han ikke kan få lov til at tage 18.000 kr. for et andelsbevis på 750 kr. Det er kun den ulyksalige bolignød, der muliggør sådanne efter min opfattelse sindssvage tilstande.

Hvis vi går ind på tanken om selvejerlejligheder og der ikke kommer sådanne bestemmelser ind i loven, at spekulation med selvejerlejligheder blev forbudt — og det er jo ikke forslagsstillerne mening at sådanne bestemmelser skal indsættes — ja, så ser jeg i ånden, hvordan der yderligere vil komme gang i spekulationen, endnu voldsommere, end vi ser det i dag, for så vil endnu flere desværre få mulighed for at udnytte bolignøden. Det er blevet sagt af forslagsstillerne, at faren for spekulation i det spørgsmål ikke er så truende, for vi har indkomstbeskatningen og kapitalvindingskatten, men jeg har endnu ikke set, at disse beskatningsregler har været en bremse for spekulationen i dette land. Noget andet er også, at jeg frygter, at hvis vi gennemfører forslaget, vil lejeloven i høj grad kunne blive udhulet og pris- og lejeniveauet i hele den gamle boligmasse